

Årsredovisning 2023

Domarnämnden

Fastställt 2024-02-14

Innehållsförteckning

1	Nämndens ordförande inleder	3
2	Om Domarnämnden.....	4
2.1	Verksamhetsöversikt.....	4
2.2	Domarnämndens ledamöter	4
2.3	Domarnämndens kansli	5
3	Resultatredovisning.....	6
3.1	Så här redovisas resultatet.....	6
3.2	Sammanfattande bedömning av årets finansiella resultat	6
3.3	Anställning av domare och hyresråd.....	7
3.3.1	Förslag i anställningsärenden.....	7
3.3.2	Arbetet för att främja rekryteringen av domare	12
3.4	Särskilt om ärenden om nomineringar till Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna	12
3.5	Intresseanmälningar	12
3.6	Domarnämndens övriga uppgifter	13
3.6.1	Bisysslor.....	13
3.6.2	Tillstånd enligt 12 kap. 3 § rättegångsbalken.....	14
3.6.3	Övervakningsnämnderna.....	15
3.6.4	Förslag på offentliga ombud.....	15
3.6.5	Förslag på integritetsskyddsombud.....	15
3.6.6	Förordnande av särskilda ledamöter	15
3.6.7	Dispaschör och biträdande dispaschör.....	17
3.6.8	Säkerhetsprövningar	17
3.7	Uppföljning av verksamhetsmål i verksamhetsplanen.....	17
3.7.1	Genomströmningstider	17
3.7.2	Mål för verksamheten	18
3.8	Remisser.....	18
3.9	Kompetensförsörjning	19
4	Finansiell redovisning.....	20
4.1	Resultaträkning.....	20
4.2	Balansräkning	21
4.3	Anslagsredovisning.....	22
4.4	Tilläggsupplysningar och noter	22
4.4.1	Tilläggsupplysningar	22
4.4.2	Noter	24
4.5	Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	27
5	Tabellbilaga	28

1 Nämndens ordförande inleder

Under året har antalet anställningsärenden som kommit in till Domarnämnden fortsatt att ligga på en hög nivå och liksom föregående år har många ärenden omfattat flera anställningar. Den största ökningen står antalet ärenden avseende befordrade anställningar för och då i synnerhet myndighetschefsanställningar. Ärenden avseende befordrade anställningar och ärenden som gäller flera anställningar där många sökande ska rangordnas kräver en betydligt större arbetsinsats både av Domarnämndens ledamöter och av personalen på nämndens kansli. Det ökade antalet anställningsärenden bedöms vara en effekt av att Sveriges Domstolar under de senaste åren fått ett budgettillskott och att det under året varit en större andel redan utnämnda domare som utnämnts till nya anställningar, vilket i sin tur föranlett nya rekryteringar.

Det ytterligare tillskott av budgetmedel som Sveriges Domstolar kan förväntas få de kommande åren och det höga antalet förväntade pensionsavgångar under 2024 kommer med stor sannolikhet medföra ett fortsatt högt antal anställningsärenden i Domarnämnden avseende ordinarie domare och hyresråd.

Under de senaste åren, med undantag för 2022, har antalet sökanden per anställningsärende dock minskat. Det kan vara en effekt av det ökade antalet ärenden och anställningar i ärendena, men det är bekymmersamt att det är för få sökande i många av ärendena. Domarnämnden har som en följd av detta skrivit av betydligt fler anställningsärenden jämfört med föregående år på grund av att det helt saknats sökande i ärendena. Kompetensförsörjningsproblemet har tagits upp i många sammanhang under flera år och det krävs fortsatt samordning mellan Domarnämnden, domstolarna och Domstolsverket i det långsiktiga arbetet med att främja rekryteringen av domare. Under 2023 har nämnden inlett ett arbete med att nå ut till potentiella sökande med närmare information om ansökningsprocessen och meritering för en anställning som ordinarie domare. Dessa informationsmöten kommer att fortsätta under 2024 och dessutom kommer besök att göras vid flera domstolar för att informera om och diskutera referensinhämtning.

Monica Dahlbom

Ordförande

2 Om Domarnämnden

2.1 Verksamhetsöversikt

Domarnämnden bildades den 1 januari 2011 när lagen (2010:1390) om utnämning av ordinarie domare trädde i kraft.

Domarnämnden är en statlig myndighet som har till främsta uppgift att lämna förslag till regeringen i ärenden om utnämning av ordinarie domare eller hyresråd samt bereda ärenden om nominering av domare och generaladvokater till Europeiska unionens domstol och domare till Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Nämnden ska även bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att främja rekryteringen av ordinarie domare.

Domarnämnden har även i uppdrag att genomföra säkerhetsprövningar av cheferna för de allmänna domstolarna, de allmänna förvaltningsdomstolarna, Arbetsdomstolen och cheferna för hyres- och arrendenämnderna i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Domarnämnden har även andra i lag givna uppgifter och regeringen får meddela föreskrifter om uppgifter för nämnden, vilket har skett i flera fall. I tabell 7 i tabellbilagan anges de uppgifter som Domarnämnden har enligt lagen om utnämning av ordinarie domare, andra lagar, förordningen (2010:1793) med instruktion för Domarnämnden och andra författningar.

2.2 Domarnämndens ledamöter

Nämnden består av nio ledamöter som inom sig utser en ordförande och en vice ordförande. Fem ledamöter ska vara, eller ha varit, ordinarie domare, två ska vara jurister verksamma utanför domstolsväsendet, varav en ska vara advokat, och två ledamöter representerar allmänheten. För varje ledamot finns det en personlig ersättare. Ledamöterna och ersättarna utses av regeringen, utom allmänhetens representanter som utses av riksdagen. En företrädare för Domstolsverket har rätt att närvara och yttra sig vid nämndens sammanträden när ett ärende som avser anställning som myndighetschef behandlas.

Domarnämnden har under 2023 haft följande sammansättning.

Tabell 1 Ledamöter och ersättare i Domarnämnden

Ordinarie	Ersättare
Hovrättspresidenten, numera justitierådet Anders Perklev, ordförande t.o.m. 2023-08-31	Lagmannen Nina Stubbe
Hovrättspresidenten, numera rikspolischefen Petra Lundh fr.o.m. 2023-09-01	
Kammarrättspresidenten Monica Dahlbom, vice ordförande t.o.m 2023-08-29 och ordförande fr.o.m 2023-08-30	Kammarrättspresidenten Stefan Holgersson
Justitierådet Svante O. Johansson t.o.m. 2023-08-31	Justitierådet Per Classon
Justitierådet Stefan Johansson fr.o.m. 2023-09-01	
Lagmannen Johan Kwart, vice ordförande fr.o.m. 2023-08-30	Lagmannen Monica Felding
Lagmannen Victoria Bäckström	Lagmannen Helena von Braun
Advokaten Mia Edwall Insulander	Advokaten Jan-Mikael Bexhed
Personaldirektören Nicklas Lagrell	Generaldirektören Anneli Wirtén
F.d. riksdagsledamoten Susanne Eberstein	Riksdagsledamoten Johan Büser
Riksdagsledamoten Matheus Enholm	Riksdagsledamoten Mattias Eriksson Falk

Domstolsverket representerades vid sammanträden av generaldirektören Thomas Rolén eller av HR-direktören Maria Isaksson.

Domarnämnden hade under 2023 elva sammanträden för behandling av anställningsärenden och andra ärenden som Domarnämnden har att hantera. Därtill fattade nämnden tre beslut per capsulam om urval för test- och intervjuförfarande.¹

2.3 Domarnämndens kansli

Vid Domarnämnden finns ett kansli som administrerar och bereder ärenden till Domarnämnden. Chefen för kansliet ska enligt 5 § lagen om utnämning av ordinarie domare vara, eller ha varit, ordinarie domare eller ha liknande yrkeserfarenhet och kompetens. Utöver kanslichefen finns en biträdande kanslichef, tre till fyra föredragande och tre administratörer. Kanslichefen ansvarar för den dagliga

¹ Se avsnitt 4.3 ”Test- och intervjuförfarande” och avsnitt 4.4 ”Beslut avseende ärenden och frågor” i Domarnämndens arbetsordning.

verksamheten i Domarnämnden samt leder och fördelar arbetet vid kansliet och biträds i detta arbete av den biträdande kanslichefen.

3 Resultatredovisning

3.1 Så här redovisas resultatet

I regleringsbrevet för 2023 hade Domarnämnden som mål att verka för att allmänna domstolar, allmänna förvaltningsdomstolar, specialdomstolar och hyres- och arrendenämnder kan rekrytera ordinarie domare respektive hyresråd som tillhör de skickligaste och för yrket mest lämpade juristerna.

I årsredovisningen redovisas de uppgifter som följer av författningar som varit aktuella för Domarnämnden under 2023. Därutöver redovisas särskilt

- det genomsnittliga antalet ansökningar per utlyst ärende och per utlyst anställning (se avsnitt 3.3.1),
- nämndens arbete för att främja rekryteringen av ordinarie domare, bl.a. vilka åtgärder som har vidtagits dels för att bredda rekryteringen av domare, dels för att främja att det finns behöriga sökande till de anställningar som lysas ut (se avsnitt 3.3.2),
- information om ärenden enligt lagen (2014:414) om nomineringar till Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (se avsnitt 3.4) och
- antalet inkomna generella intresseanmälningar fördelat på kön och handläggningen av dessa ärenden (se avsnitt 3.5).

Enligt 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska resultatredovisningen innehålla bl.a. analyser och bedömningar av verksamhetens resultat och dess utveckling. Med hänsyn till karaktären på Domarnämndens verksamhet är det dock svårt att mäta eller bedöma ett resultat samt att hitta lämpliga och rättvisande nyckeltal eller resultatindikatorer. Ett internt uppsatt mål för verksamheten är hur lång tid det ska ta från det att ett ärende inleds till det att nämnden fattar beslut, dvs. ett ärendes genomströmningstid. I ett särskilt avsnitt redovisas därför en bedömning av resultatet för 2023 i förhållande till det uppsatta målet. I övrigt redovisas bedömningar och analyser av olika utfall i verksamheten löpande och i den mån det bedömts möjligt.

Till följd av att Domarnämndens hantering av ärenden om anställningar av domare och hyresråd är så dominerande i verksamheten har Domarnämnden bedömt att en särredovisning med avseende på till exempel olika ärendetyper med fördelning av indirekta kostnader inte innebär någon ökad tydlighet i årsredovisningen.

Antalet genomförda säkerhetsprövningar redovisas inte med hänsyn till bestämmelserna i 1 kap. 2 § säkerhetsskyddslagen (2018:585) enligt vilka säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter omfattas av sekretess. Domarnämnden genomförde alla de säkerhetsprövningar som anmäldes av Regeringskansliet under 2023.

3.2 Sammanfattande bedömning av årets finansiella resultat

Domarnämnden redovisar ett utgående överföringsbelopp på 1 703 tkr av anslaget. Att överföringsbeloppet är förhållandevis högt beror på att en anställning vid nämndens kansli varit vakant under två tredjedelar av året. Nämndens HR-direktör slutade i januari 2023. En ny roll på nämndens kansli som biträdande kanslichef utannonserades under våren och tillsattes från och med oktober 2023.

Under året har Domarnämnden haft ett högt antal anställningsärenden avseende befordrade anställningar. När dessa anställningar innefattar chefskap anlitar nämnden en extern konsult som gör ett test- och intervjuförfarande med de sökande som omfattats av nämndens urvalsbeslut. Eftersom mängden ärenden avseende befordrade anställningar, särskilt de som innefattar chefskap, ökade betydligt har nämndens konsultkostnader ökat under året. Därtill påverkas även Domarnämnden av de generella kostnadsökningar som skett i samhället till följd av omvärldsläget. Dessa kostnadsökningar förväntas bestå även under 2024.

3.3 Anställning av domare och hyresråd

3.3.1 Förslag i anställningsärenden

Vid ingången av året fanns det 49 anställningsärenden i balans. Under året har det kommit in 131 anställningsärenden och nämnden har slutbehandlat 122 anställningsärenden som lämnats vidare till regeringen. Eftersom det tar från ca fem veckor upp till fyra månader att handlägga ett ärende innan det kan slutbehandlas på ett sammanträde, beroende på om det gäller ärenden avseende obefordrade eller befordrade anställningar, är antalet inkomna ärenden ett visst år inte detsamma som antalet slutbehandlade ärenden som överlämnats till regeringen. Vid utgången av året var 37 anställningsärenden under handläggning.

Under året har 16 anställningsärenden skrivits av från vidare handläggning av Domarnämnden, vilket antingen berott på brist på sökande eller ändrade förutsättningar hos den anställande domstolen. I tabell 2 nedan redovisas en jämförelse av Domarnämndens anställningsärenden under åren 2020–2023. Antalet av nämnden slutbehandlade anställningsärenden som överlämnats till regeringen och som redovisas i tabell 2 inkluderar inte de 16 ärenden som avskrivits.

I tabell 8 i tabellbilagan redovisas däremot alla anställningsärenden som slutbehandlats av nämnden under året, dvs. även de ärenden som avskrivits av Domarnämnden. I tabell 8 redovisas per typ av anställning, antalet ärenden, antalet anställningar, antalet ansökningar, antal ansökningar per ärende och per anställning, hur många som förts upp på förslag och hur många som utnämnts eller anstälts, fördelat på kvinnor och män.

Tabell 2 Jämförelse 2020–2023²

	2023	2022	2021	2020
Antal inkomna anställningsärenden	131	133	116	121
Antal slutbehandlade anställningsärenden som lämnats till regeringen	122	120	103	107
Antal anställningar ³	221	239	181	161
Antal ansökningar	488	635	476	601
<i>Andel kvinnor i procent</i>	55	53	55	54
<i>Andel män i procent</i>	45	47	45	46
Genomsnitt ansökningar/anställningsärende	4	4,9	4,1	5,6
Genomsnitt ansökningar/anställning	2,2	2,7	2,6	3,7
Utnämningar och anställningar till följd av lämnade förslag i anställningsärenden ⁴	186	207	135	154
<i>Andel kvinnor i procent</i>	54	59	60	55
<i>Andel män i procent</i>	46	41	40	45
Antal slutbehandlade ärenden avseende befordrade anställningar som lämnats till regeringen	42	33	34	23

På samma sätt som skedde under 2022 fick Domarnämnden under året in betydligt fler anställningsärenden samt slutbehandlade och lämnade också över betydligt fler anställningsärenden till regeringen än tidigare år. Den mest markanta ökningen står antalet ärenden avseende befordrade anställningar för eftersom dessa ökat med nästan 30 procent jämfört med nivåerna under de senaste två åren (42 ärenden avseende befordrade anställningar slutbehandlades av Domarnämnden under 2023 jämfört med 33 respektive 34 ärenden åren 2022–2021). Denna ökning ska också ses i ljuset av att det redan under dessa två år skedde en rejäl ökning av antalet ärenden avseende befordrade anställningar som slutbehandlades av nämnden och lämnades vidare till regeringen.

När det gäller den markanta ökningen av antalet ärenden avseende befordrade anställningar är det i synnerhet anställningar som myndighetschef som har ökat under året. Av de 42 ärendena avseende befordrade anställningar som nämnden

² Antalet anställningsärenden som slutbehandlades av nämnden och överlämnades till regeringen inkluderar inte de 16 ärenden som Domarnämnden skrivit av. Däremot är uppgifter som förekommer i de avskrivna ärendena inkluderade i kolumnerna som avser antal anställningar, antal ansökningar, antal ansökningar/ärende och antal ansökningar/anställning.

³ Antalet anställningar baseras på vad som angetts i Domstolsverkets anmälan om anställning och i anställningsannonsen samt från och med 2021 även det som angetts vid tidpunkten för sammanträdet. För 2020 redovisades endast vad som angetts i Domstolsverkets anmälan. ”En eller flera” tolkades då i statistiksammanhanget som önskemål från domstolen om att anställa två domare och ”två eller flera” som önskemål om att anställa tre domare, om inte annat framkommit i underlaget från domstolschefen.

⁴ Vid fastställandet av årsredovisningen hade någon utnämning ännu inte skett i ärendet lagman i Stockholms tingsrätt med dnr 106-2023.

slutbehandlade under året har 17 ärenden avsett myndighetschefsanställningar, vilket kan jämföras med 6 anställningar år 2022, 10 år 2021 och 8 år 2020.

Även antalet anställningar låg under 2023 på en mycket hög nivå även om antalet är något lägre än under föregående år. Under 2022 ökade dock antalet anställningar med drygt 30 procent jämfört med tidigare år, vilket innebär att det skett en rejäl ökning av antalet anställningar under de senaste två åren. Ökningen av antalet anställningar beror naturligtvis till viss del på ett ökat antal inkommande ärenden, men också på att det sedan 2022 är vanligare att varje ärende omfattar mer än en anställning. När ärenden omfattar mer än en anställning måste fler personer föras upp på förslag och rangordnas av nämnden.

Antalet ansökningar var lägre jämfört med den höga nivå av ansökningar som kom in under 2022. Det har lett till att både det genomsnittliga antalet ansökningar per ärende och per anställning är lägre än tidigare år.

Andelen ansökningar gjorda av kvinnor uppgick under 2023 till 55 procent, dvs. ökade något jämfört med tidigare år. Att det är fler kvinnliga än manliga sökande i anställningsärendena kommer dock sannolikt att bestå under en lång tid framöver då fördelningen av fiskaler och tf. assessorer inom Sveriges Domstolar per den 31 december 2023 var 68 procent kvinnor och 32 procent män. Denna ojämna könsfördelning har sett liknande ut under flera år.

Det var 54 procent kvinnor som utnämndes under 2023. Därmed har fördelningen mellan kvinnor och män avseende utnämnda ordinarie domare och hyresråd blivit något jämnare i år jämfört med föregående år. Regeringen har vid utnämningar under året inte frångått Domarnämndens rangordningar.

3.3.1.1 Bedömning av ärendemängden

Sveriges Domstolar har de senaste åren tilldelats resursförstärkningar för att mål och ärenden ska kunna avgöras med bibehållen hög kvalitet och effektivitet. Därtill har Sveriges Domstolar aviserats ytterligare tillskott av budgetmedel för de kommande åren. Budgettillskottet till Sveriges Domstolar bedöms utgöra en anledning till det fortsatt höga antalet anställningsärenden och anställningar i Domarnämnden.

Under 2022 framträdde det utökade rekryteringsbehovet tydligt i statistiken i och med att drygt 20 procent av de anställningar som domstolarna hade behov av att tillsätta var en utökning av sedan tidigare anställda domare och inte ersättningsrekryteringar. Under 2023 var antalet rekryteringar till följd av utökningar av anställningar inte lika stort, knappt 10 procent av anställningarna. Däremot var det under året fler som utnämndes som sedan tidigare varit utnämnda (56 procent jämfört med 48 procent år 2022). En utnämning av en sedan tidigare utnämnd person föranleder ofta ett nytt anställningsärende eftersom de allra flesta av dessa innehar en domaranställning. Detta gäller inte minst vid ärenden avseende befordrade anställningar.

Antalet ärenden avseende befordrade anställningar låg under året på en ännu högre nivå än under 2021–2022. Av de ärenden i vilka Domarnämnden under 2023 lämnade förslag till regeringen utgör de befordrade anställningarna 34 procent, vilket också är en högre andel än tidigare år (27 procent år 2022, 33 procent 2021 och 21 procent 2020). Av de ärenden som avsåg befordrade anställningar var merparten av anställningarna förenade med chefskap. Det utnämndes under året sammanlagt 47 personer till befordrade anställningar. Av dessa var 35 utnämningar till anställningar med chefskap, varav 14 utnämningar till myndighetschefsanställningar. Varje utnämning avseende en befordrad anställning genererar ofta behov av ersättningsrekryteringar i flera led inom domstolarna. Av de som utnämndes till en befordrad anställning var nämligen 83 procent redan ordinarie domare.

Ett behov av att ersättningsrekrytera uppkommer också till följd av pensionsavgångar. Under 2023 var det totalt 84 ordinarie domare inom Sveriges Domstolar som var 65 år eller äldre och av dessa gick 38 domare i pension under året.

Tabell 3 Åldersfördelning ordinarie domare, antal som fyller 65–69 år

Ålder	2024	2023	2022	2021
65	43	35	37	31
66	23	23	21	22
67	15	14	18	13
68	9	12	10	-
69	7	-	-	-
Totalt	97	84	86	66

Under 2024 beräknas det vara 97 ordinarie domare inom Sveriges Domstolar som är 65 år eller äldre. Utifrån dessa siffror gör Domarnämnden bedömningen att antalet ersättningsrekryteringar på grund av pensionsavgångar troligtvis kommer att ligga på en högre nivå under 2024 än tidigare år.

Sammanfattningsvis bedöms pensionsavgångar i kombination med budgettillskottet till Sveriges Domstolar leda till en fortsatt hög ärendemängd för Domarnämnden även framöver.

3.3.1.2 Bedömning av ärendehantering

Anställningsärendena innebär olika stor arbetsinsats för såväl kansliet som ledamöterna beroende både på antalet sökande i ärendena och om det rör sig om ärenden avseende obefordrade eller befordrade anställningar. I ärenden avseende befordrade anställningar sker ett urvalsförfarande bland de som sökt anställningen, vilket innebär att varje ärende tas upp på två av nämndens sammanträden. I alla ärenden avseende befordrade anställningar tillkommer ett intervjuförfarande där en ledamot i nämnden tillsammans med en föredragande på kansliet håller i intervjuer med de sökande som har omfattats av nämndens urvalsbeslut. Under 2023 slutbehandlade och överlämnande nämnden 42 ärenden avseende befordrade anställningar till regeringen.

I ärenden avseende befordrade anställningar med chefskap genomförs dessutom tester och djupintervju med en extern konsult innan ärendet slutbehandlas av nämnden på ett ytterligare sammanträde. Konsulten presenterar sina bedömningar i en skriftlig rapport och även muntligt för nämndens kansli. Under året har 63 personer förts upp på förslag avseende befordrade anställningar med chefskap, vilket alltså innebär att samtliga dessa personer i något skede har genomgått både test- och intervjuförfarande.

I ärenden avseende befordrade anställningar som gäller bl.a. justitieråd, hovrätts- och kammarrättslagman, chefsrådman samt vice ordförande i hovrätt eller kammarrätt deltar representanter för den anställande domstolen i intervjuerna. Till dessa intervjuer reser representanterna för Domarnämnden till den aktuella domstolen och genomför intervjuerna på plats. I ärenden som avser anställning som domstolschef eller chef för en hyres- och arrendenämnd deltar vanligtvis även kanslichefen eller den biträdande kanslichefen i intervjuerna. Dessa intervjuer hålls i normalfallet i Domarnämndens lokaler i Stockholm varvid nämndens intervjuande ledamot och de sökande i ärendet reser till Stockholm för genomförandet av intervjuerna.

I ärenden som avser anställning som myndighetschef bereds de sökande som omfattas av nämndens urvalsbeslut därtill tillfälle att muntligen presentera sig för nämnden. De sökande reser därför ytterligare en gång till Domarnämnden för att presentera sig inför nämnden vid ett sammanträde. Dessa resor kräver inte sällan att hotellövernattningar måste ske. Under 2023 genomfördes 28 sådana presentationer. Det är förhållandevis många jämfört med hur det har sett ut under de senaste åren. Sedan 2017 har antalet presentationer per år uppgått till ca 20 eller strax däröver, med undantag för 2022 då det var betydligt färre presentationer och 2019 då det var betydligt fler.

Den markanta ökningen av antalet ärenden avseende befordrade anställningar leder till att både arbetsmängden och kostnaderna ökar betydligt. I dessa ärenden tillkommer kostnader för resor m.m. i samband med intervjuer med och presentationer för nämnden. En stor kostnadsökning sker dessutom i de ärenden där det anlitas en extern konsult.

3.3.1.3 Antal sökande

Både antalet sökande per anställningsärende och per anställning minskade jämfört med förra året. Det genomsnittliga antalet sökande per ärende och per anställning uppgår dessutom till de lägsta siffror som uppmätts sedan 2011 då Domarnämnden inrättades i sin nuvarande form. Siffrorna från tiden före 2021 är dock inte framräknade på samma sätt som för tiden därefter, varför jämförelser mellan åren före 2021 och efter bör göras med en viss försiktighet. Tidigare baserades antalet anställningar på vad som angetts i Domstolsverkets anmälan och i anställningsannonsen, men sedan 2021 görs bedömningen även med hänsyn till vad som angetts av domstolschefen vid tidpunkten för sammanträdet.

Antalet sökande varierade också stort mellan olika domstolar. I vissa ärenden fanns endast ett fåtal sökande vilket inneburit att det saknats förutsättningar för nämnden att i sitt förslag rangordna tre sökande i de fall det var fråga om en anställning. I 12 fall fick Domarnämnden under året skriva av ärenden från vidare handläggning på grund av att det helt saknades sökande i ärendena. Alla dessa ärenden avsåg domaranställningar vid tingsrätt. Det begränsade antalet sökande ledde dessutom till att Justitiedepartementet avbröt anställningsförfarandet eller skrev av ärendet i sex fall på grund av att Domarnämnden inte fört upp någon av de sökande på förslag eller som i ett fall att den enda uppförda på förslag återkallade sin ansökan.

Minskningen av antalet sökande under 2023 skulle kunna förklaras av att det under såväl 2022 som 2023 har varit ett mycket stort antal anställningar. Under 2022 var det också ett ovanligt högt antal sökande, vilket kan ha påverkat söktrycket under 2023. Det bör också framhållas att det förhållandet att det är få sökande i ett visst ärende inte alltid behöver betyda att intresset för anställningen är lågt. Eftersom sökförfarandet är öppet är det i allmänhet väl känt vilka ansökningar som kommit in i ett ärende. Om en eller två mycket välmeriterade personer redan har sökt en viss anställning kan detta medföra att andra intresserade på goda grunder drar slutsatsen att de inte kommer att komma i fråga för anställningen och därför avstår från att söka.

Tidigare förlängdes ansökningstiden rutinmässigt i vissa fall med syftet att få tillräckligt många sökande att kunna föra upp på förslag. Denna rutin har ändrats under 2023 eftersom det visade sig att en förlängd ansökningstid inte gav den önskade effekten, dvs. fler sökande per ärende. Ansökningstiden förlängs därför numera inte som huvudregel. Bristen på sökande har dock lett till att ansökningstiden förlängts i 17 procent av ärendena. Detta kan jämföras med 35 procent av ärendena under 2022, 40 procent av ärendena under 2021 och mer än hälften av ärendena under 2020.

Det är bekymmersamt att det är så få sökande till vissa anställningar som ordinarie domare. Detta är ett problem som har tagits upp i många sammanhang under flera år

och det krävs fortsatt samordning mellan Domarnämnden, domstolarna och Domstolsverket i det långsiktiga arbetet med att främja rekryteringen av domare.

3.3.2 Arbetet för att främja rekryteringen av domare

Domarnämnden har enligt 3 § lagen om utnämning av ordinarie domare i uppdrag att bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att främja rekryteringen av ordinarie domare. Det krävs dock en rad olika åtgärder och samordning och samarbete mellan Domarnämnden, domstolarna och Domstolsverket för att åstadkomma detta.

Domarnämnden diskuterade under året frågor om rekrytering av domare m.m. i den årliga myndighetsdialogen med Justitiedepartementet samt deltog i diskussioner om domarrekrutering vid Domstolsverkets Chefsdagar. Detta kommer att ske även framöver. Under året har nämnden också inlett ett arbete med att nå ut till potentiella sökande med närmare information om ansökningsprocessen och meritering för en anställning som ordinarie domare, bl.a. vid alumnidagar eller andra möten på domstolar och för jurister vid advokatbyråer. Dessa informationsmöten kommer att fortsätta under 2024 och därutöver kommer också besök att göras vid flera domstolar för att informera om och diskutera referensinhämtningen.

Domarnämnden har även fortsatt att arbeta med utveckling av anställningsannonserna, bl.a. genom att lyfta fram nyare och modernare arbetssätt på domstolarna, med syftet att bidra till att öka antalet sökande till de lediga domaranställningarna. Annonsering gällande de lediga anställningarna gjordes framför allt på Domarnämndens och Sveriges Domstolars webbplats. Annonsering genomfördes också på annat håll, i dagspress, specialpress inom olika branscher och digitala kanaler, i den mån det bedömdes gagna rekryteringsförfarandet.

Frågan om vilka åtgärder som kan och bör vidtas för att uppnå ett ökat antal sökande i ärendena och bredda rekryteringsunderlaget, samt Domarnämndens roll i det sammanhanget, diskuteras löpande inom nämnden och med andra relevanta aktörer, framför allt med Domstolsverket och de enskilda domstolarna.

3.4 Särskilt om ärenden om nomineringar till Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna

Domarnämnden har enligt lagen (2014:414) om nomineringar till Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen) i uppgift att bereda ärenden om nominering av domare och generaladvokater till den förstnämnda domstolen och domare till den senare. Nämnden biträds i dessa ärenden av en av regeringen utsedd person med särskilda kunskaper om arbetet i den domstol som ärendet avser. Även i övrigt avviker handläggningen i vissa avseenden från den som gäller för ordinarie anställningsärenden.

Under året har Domarnämnden påbörjat ett ärende om nominering till Europeiska unionens domstol enligt den s.k. nomineringslagen som nämnden kommer att behandla under våren 2024.

3.5 Intresseanmälningar

Av avsnitt 4.1 i Domarnämndens arbetsordning framgår att generella intresseanmälningar enligt 7 § andra stycket lagen om utnämning av ordinarie domare ska gås igenom i anslutning till att ansökningstiden går ut i aktuella ärenden. Personer som har lämnat in en anmälan och som vill komma i fråga för prövning i ett ärende ska beredas tillfälle att ge in referenser och andra handlingar i ärendet. En anmälan får skrivas av

från vidare handläggning två år efter att den har getts in. Den som gett in anmälan ska beredas tillfälle att yttra sig innan det sker.

Under 2023 fanns det elva registrerade intresseanmälningar, varav fyra kom in under året. Två av dessa fyra inkomna intresseanmälningar gjordes av kvinnor. Under året aktiverades en intresseanmälan genom att den som tidigare gjort en anmälan ansökte om en anställning efter underrättelse från nämnden. Vid årets utgång kvarstod det sex anmälningar.

En av tankarna bakom systemet med intresseanmälningar var att motverka de problem det antogs medföra att handläggningen av de anställningar som tidigare tillsattes efter ett kallelseförfarande (bl.a. justitieråd och president i överrätt) numera sker offentligt, med de effekter detta skulle tänkas få för viljan att ansöka om en sådan anställning. I realiteten har dock intresseanmälningarna i stor utsträckning kommit att användas som en prenumerationstjänst för den som är intresserad av en viss typ av domaranställning. Den som gjort en intresseanmälan får genom Domarnämndens kansli löpande information om anställningar, som omfattas av anmälan, i anslutning till att ansökningstiden löper ut.

3.6 Domarnämndens övriga uppgifter

3.6.1 Bisysslor

Domarnämnden prövar frågor om förtroendeskadlig bisyssla enligt 7 a–7 d §§ lagen (1994:260) om offentlig anställning (LOA) när det gäller ordförandena i Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen, hovrättspresidenter och kammarrättspresidenter, lagmän i tingsrätt och förvaltningsrätt samt hyresråd som är chef för en hyresnämnd. Domarnämnden ansvarar dock inte för att pröva frågor om arbetshindrande bisyssla. Information om bisysslor lämnas på Sveriges Domstolars gemensamma intranät i en promemoria som bl.a. behandlar den praxis som bildats på området.

Domarnämnden har som rutin att uppmärksamma nyutnämnda domstolschefer enligt ovan på skyldigheten att anmäla bisysslor och på promemorian. Därutöver gjordes en allmän genomgång av tidigare anmälda bisysslor varvid även en påminnelse skickades ut till samtliga domstolschefer om att anmäla eventuellt tillkommande bisysslor.

Under året kom det in 23 anmälningar om bisysslor till Domarnämnden som omfattas av nämndens ansvar. Antal inkomna anmälningar var 27 för 2022, 14 för 2021 och 17 för 2020. Anmälningarna har i samtliga fall varit sådana att bedömningen gjorts att det stått klart att de inte bör föranleda något beslut enligt 7 c § LOA, dvs. att de inte bedömts som förtroendeskadliga.

I allmänhet avser en anmälan flera bisysslor. De bisysslor som anmälts kan grovt delas in i följande grupper:

Tabell 4 Typer av anmälda bisysslor

Typ av bisyssla	2023	2022	2021	2020
Offentligt uppdrag i nämnd/styrelse/motsvarande	15	22	7	21
Författare/lärare	5	15	2	3
Styrelse i bolag/bostadsrättsförening/stiftelse	9	20	18	11
Uppdrag i domkapitel	-	-	-	-
Ideella uppdrag	9	5	3	10
Skiljemanna- och medlingsuppdrag/motsvarande	4	5	-	2
Offentlig utredning	3	10	5	7
Internationellt uppdrag	-	1	-	2

Det gjordes alltså något färre anmälningar om bisysslor 2023 jämfört med 2022. Under både 2022 och 2023 gjordes det dock betydligt fler anmälningar om bisysslor än åren dessförinnan.

Allmänt kan sägas att uppgiften att pröva ärenden av nu aktuellt slag är av begränsat omfång. Det finns inte anledning att anta att omfattningen skulle öka väsentligt eller att uppgiften i övrigt annat än marginellt påverkar Domarnämndens verksamhet.

3.6.2 Tillstånd enligt 12 kap. 3 § rättegångsbalken

Av 12 kap. 3 § rättegångsbalken framgår att bl.a. lagfaren domare i eller rättsbildad befattningshavare vid domstol inte får vara ombud, om inte regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer ger tillstånd till det. Det följer vidare att detta inte gäller den som under tjänstledighet, i utbildningssyfte, tjänstgör såsom biträde åt advokat. Som framgår av sammanställningen i tabell 7 i tabellbilagan har Domarnämnden till uppgift att pröva dessa frågor om tillstånd för de nu nämnda personkategorierna.

Under året har tio ansökningar kommit in avseende tillstånd enligt 12 kap. 3 § rättegångsbalken. Av dessa avsåg sex tillstånd att under tjänstledighet i anställning som biträdande jurist på advokatbyrå uppträda som ombud i domstol och fyra avsåg tillstånd att som konsult eller jurist uppträda som ombud för bolag eller myndighet. Tillstånd medgavs i samtliga fall.

Allmänt kan sägas att uppgiften att pröva ärenden avseende tillstånd att uppträda som ombud är av begränsad omfattning. Antalet ansökningar var något lägre än 2022, då det kom in tolv ansökningar.

Frågor som rör i vilka fall tillstånd bör lämnas enligt den aktuella bestämmelsen är av stor betydelse, inte minst med hänsyn till vikten av att upprätthålla ett högt förtroende för domstolarna. Domarnämndens möjligheter att ge en korrekt överklagande-hänvisning och i förekommande fall överlämna ett överklagande till rätt instans har dock begränsats av brister i nuvarande reglering, framför allt i form av ottydligheter angående vilken instansordning som gäller.

3.6.3 Övervakningsnämnderna

Ordförande och vice ordförande i övervakningsnämnder utses enligt 3 § förordningen (2007:1174) med instruktion för övervakningsnämnderna av Domarnämnden. Uppdragen är tidsbegränsade. Under 2023 löpte tiden ut för samtliga uppdrag som ordförande och vice ordförande i övervakningsnämnd. Med anledning av det skedde ett omfattande arbete vid nämndens kansli som påbörjades i mars och pågick löpande ända till december då Domarnämnden beslutade om nya förordnanden för perioden den 1 januari 2024–31 december 2027.

Handläggningen startade med att de som redan hade ett förordnande som ordförande eller vice ordförande i övervakningsnämnd tillfrågades om de önskade ett fortsatt förordnande. Merparten av de tillfrågade meddelade att de var intresserade av ett nytt förordnande. Därefter bereddes Kriminalvården tillfälle att yttra sig över dessa personers tjänstgöring i övervakningsnämnderna under den period som de varit förordnade och komma in med eventuella synpunkter på att de förordnades på nytt i respektive övervakningsnämnd. I de fall som Kriminalvården lämnade synpunkter på tjänstgöringen i vissa övervakningsnämnder fattade nämnden separata beslut avseende omförordnanden. I övriga fall där Kriminalvården inte hade några synpunkter avseende utfört uppdrag fattade nämnden beslut i ett stort omförordnande i december 2023. Arbetet med förordnande av ordförande och vice ordförande i övervakningsnämnderna är mycket tidskrävande för kansliet då det kräver ett omfattande administrativt arbete och innefattar en stor mängd kontakter inte minst med de sökande.

Under 2023 har Domarnämnden utöver det stora ärendet avseende omförordnande dessutom fattat 15 beslut som avsett förordnande eller entledigande av ordförande eller vice ordförande i övervakningsnämnd. I samtliga fall har besluten om förordnande föregåtts av bl.a. annonsering och referensinhämtning.

3.6.4 Förslag på offentliga ombud

Domarnämnden och Sveriges advokatsamfund ska enligt 27 kap. 27 § rättegångsbalken lämna förslag till regeringen på personer som är lämpliga att tjänstgöra som offentliga ombud i ärenden om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning. Regeringen förordnar för tre år i sänder personer som kan tjänstgöra som offentliga ombud. Under treårsperioden får vid behov ytterligare personer förordnas för återstående del av perioden.

Under året har det inte varit aktuellt att förordna några offentliga ombud.

3.6.5 Förslag på integritetsskyddsombud

Domarnämnden och Sveriges advokatsamfund ska enligt 6 § lagen (2009:966) om Försvarsunderrättelsesdomstol lämna förslag till regeringen på personer som är lämpliga att vara integritetsskyddsombud vid den domstolen.

Det var inte aktuellt med något ärende om integritetsskyddsombud under 2023.

3.6.6 Förordnande av särskilda ledamöter

Enligt förordningen (2013:391) om Domarnämndens förordnande av särskilda ledamöter i allmän domstol och i allmän förvaltningsdomstol ska Domarnämnden förordna olika typer av ledamöter och experter i såväl allmänna domstolar som i allmänna förvaltningsdomstolar (se redovisning i tabell 7 i tabellbilagan).

Den 31 december 2023 löpte förordnandena ut för ett stort antal särskilda ledamöter i mark- och miljödomstolarna inom ett antal olika verksamhetsområden samt för de ekonomiska och tekniska experterna i Patent- och marknadsdomstolen och i Patent- och marknadsöverdomstolen. Domarnämnden fattade därför i slutet av året beslut om

att förordna flera hundra personer som särskilda ledamöter och ekonomiska och tekniska experter. Därtill fattade Domarnämnden löpande under året flera beslut om nya förordnanden och entlediganden. Domarnämnden behandlade alltså flera mycket omfattande ärenden under 2023.

Tabell 5 Förordnande av särskilda ledamöter

	2023		2022		2021	
	Förordnande	Entledigande	Förordnande	Entledigande	Förordnande	Entledigande
Tekniska experter i Patent- och marknadsdomstolen samt Patent- och marknadsöverdomstolen	64	-	-	-	-	-
Ekonomiska experter i Patent- och marknadsdomstolen samt Patent- och marknadsöverdomstolen	27	1	-	-	-	-
Särskilda ledamöter i förvaltningsrätten och kammarrätten i mål om åldersgränser för film som ska visas offentligt	7	-	-	-	-	-
Särskilda ledamöter i mark- och miljödomstolarna	232	4	72	1	3	5
Värderingstekniska ledamöter i förvaltningsrätten och särskilda ledamöter i kammarrätten i mål om fastighetstaxering	-	-	-	-	36	-
Särskilda ledamöter i förvaltningsrätten och kammarrätten i mål om laglighetsprövning enligt kommunallagen	1	1	78	1	2	4
Ekonomiska experter i tingsrätten och hovrätten	-	-	-	-	20	-
Ekonomiska experter i förvaltningsrätten och kammarrätten i mål enligt lagen om elektronisk kommunikation	4	-	6	-	-	-

Arbetsuppgifterna med att förordna särskilda ledamöter är oregelbundet återkommande och kräver varierande arbetsinsatser. En del förordnanden avser endast ett fåtal eller några enstaka personer. I flera fall handlar det dock om ett mycket stort antal personer som ska förordnas, till exempel särskilda ledamöter i mark- och miljödomstolarna.

Ansvar för att förordna särskilda ledamöter i allmän domstol och allmän förvaltningsdomstol låg tidigare på regeringen med beredning och handläggning i Justitie-

departementet. Gemensamt för samtliga dessa ärenden är kansliets omfattande kontakter i flera omgångar med befintliga förordnade personer, nya föreslagna personer, domstolar och myndigheter samt med i förekommande fall universitet, högskolor och andra relevanta institutioner. Arbetet med handläggning av nya förordnanden i de olika domstolarna är en uppgift som kräver omfattande administration och periodvis tar stora resurser i anspråk av kansliet, t.ex. inleddes kansliets beredning av de ärenden där särskilda ledamöter förordnades i december 2023 redan i april 2023 och pågick löpande ända fram till årets slut.

3.6.7 Dispaschör och biträdande dispaschör

I förordningen (1975:932) med dispaschörsinstruktion anges bl.a. att en dispaschör och en biträdande dispaschör förordnas av regeringen för högst sex år efter förslag av Domarnämnden. Dispaschörens uppgifter definieras i sjölagen (1994:1009). Dessa är bl.a. att avgöra tvister mellan redare, lastintressent och försäkringsgivare vid ett haveri. Avgörandet (dispaschen) kan klandras till allmänna domstolar. I Sverige finns en dispaschör och en biträdande dispaschör.

Under 2023 har Domarnämnden handlagt ett ärende om förordnande av en dispaschör och ett ärende om förordnande av en biträdande dispaschör. Under beredningen av ärendena tillfrågades den dåvarande dispaschören och den biträdande dispaschören om de ville omförordnas för ytterligare en period. Dispaschören meddelade att hans förordnande skulle upphöra automatiskt med anledning av att han skulle fylla 67 år (18 § förordningen med dispaschörsinstruktion). Den biträdande dispaschören meddelade att hon var villig att åta sig uppdraget för ytterligare en period samt att hon avsåg att ansöka om uppdraget som dispaschör.

Domarnämnden annonserade härefter uppdragen. I samband med annonseringen utfärdade Domstolsverket kungörelse om ledigheten av uppdragen i Post- och Inrikes Tidningar. De sammanslutningar som främst berörs av dispaschörsverksamheten gavs tillfälle att yttra sig över de sökande till uppdragen och slutligen fattade Domarnämnden beslut om vilka som föreslogs för uppdragen (16 § förordningen med dispaschörsinstruktion).

Regeringen har förordnat de föreslagna personerna och förordnandena sträcker sig till och med den 21 december 2029.

3.6.8 Säkerhetsprövningar

Domarnämnden har ansvar för säkerhetsprövning av cheferna för de allmänna domstolarna, de allmänna förvaltningsdomstolarna, Arbetsdomstolen och hyres- och arrendenämnderna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Ansvaret för säkerhetsprövning gäller både vid nyanställning och för den löpande uppföljningen för sedan tidigare säkerhetsklassade anställningar.

Som redogjorts för tidigare redovisar inte Domarnämnden antalet genomförda säkerhetsprövningar eller vilka anställningar som var aktuella för säkerhetsprövning. Domarnämnden redovisar inte heller de uppföljningar av säkerhetsprövningar som genomfördes under året.

3.7 Uppföljning av verksamhetsmål i verksamhetsplanen

3.7.1 Genomströmningstider

Domarnämnden har i verksamhetsplanen för 2023 satt som mål att anställningsärenden som avser obefordrade anställningar ska slutbehandlas vid det sammanträde som infaller närmast fem veckor efter det att ansökningstiden i ärendet, efter eventuell förlängning, löpt ut. I ärenden som avser befordrade anställningar som inte innefattar

chefskap är målet även där att urval för intervjuförfarande ska ske vid det sammanträde som infaller närmast fem veckor efter att ansökningstiden löpt ut och att slutbehandling av ärendet sedan ska ske vid nästföljande sammanträde. I ärenden avseende befordrade anställningar som innefattar chefskap har Domarnämnden beslutat att rekryteringskonsultens test och intervju alltid ska ha genomförts och rapporterats innan nämnden genomför sin intervju och behandlar ärendet slutligt. Skälet för detta är att nämnden ska ha ett så fullständigt bedömningsunderlag som möjligt när nämnden fattar beslut. För denna typ av ärenden blir därför genomströmningstiden normalt en månad längre än för övriga ärenden som avser befordrade anställningar. Genomströmningstiderna ska följas upp av kansliet efter varje sammanträde och resultatet redovisas i Domarnämndens årsredovisning.

Av de 122 anställningsärenden som slutbehandlades under året avgjordes alla utom ett inom de tidsramar som satts upp som mål. I nedanstående tabell lämnas en översikt över antalet ärenden där handläggningstiden tagit längre tid att handlägga än Domarnämndens uttalade målsättning samt skälen till det.

Tabell 6 Skäl till försenad behandling

	2023	2022	2021	2020
Samordning med annan anställning	-	1	-	-
Önskemål från/överenskommelse med berörd domstol	1	-	3	1
Bordläggning	-	-	1	-

Domarnämnden uppnådde det uppsatta målet för genomströmningstiderna i drygt 99 procent av ärendena trots att det under året kom in en stor mängd ärenden fördelat på antalet föredraganden och att ärendetillströmningen var ojämnt fördelad över året.

3.7.2 Mål för verksamheten

Under 2023 hade Domarnämndens kansli som eget mål att arbeta med att utveckla interna processer för en mer effektiv handläggning av ärendena. Kansliet har därför sett över ett antal interna rutiner och processer och anpassat dem efter dagens förutsättningar och tekniska möjligheter. Det har också skett ett utvecklingsarbete för att nämndens beslutsunderlag ska hålla så hög kvalitet som möjligt. Vissa frågor kring ärendehanteringens diskuterades med nämndens ledamöter löpande under året.

3.8 Remisser

Domarnämnden hanterade och besvarade under året följande remisser.

- Slutbetänkandet Utökade möjligheter att använda preventiva tvångsmedel 2 (SOU 2023:60)
- Betänkandet Datalagring och åtkomst till elektronisk information (SOU 2023:22)
- Slutbetänkandet Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (SOU 2023:12)
- Utkast till lagrådsremissen Bättre möjligheter att verkställa frihetsberövanden (SOU 2022:50)
- Delbetänkandet Utökade möjligheter att använda preventiva tvångsmedel (SOU 2022:52)

- Domstolsverkets promemoria Begäran om författningsändring avseende ledighet för domare för att ha en annan anställning

Jämfört med förra året och året dessförinnan har antalet remisser som ska besvaras av Domarnämnden ökat.

Remissen av slutbetänkandet Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (SOU 2023:12) innefattade frågor av central betydelse för Domarnämndens verksamhet och föranledde därför ett mer omfattande arbete. Detsamma gällde remissen av Domstolsverkets promemoria avseende ledighet för domare för att ha en annan anställning.

De övriga remisserna har i begränsad utsträckning var för sig berört Domarnämndens ansvarsområde och har inte föranlett några omfattande synpunkter från nämndens sida. Arbetet med att besvara dem har därför också varit relativt begränsat. Däremot har Domarnämnden i sina remissvar fört fram att en trolig konsekvens av förslagen, om de genomförs, är att arbetsmängden kan komma att öka för nämnden.

3.9 Kompetensförsörjning

Under 2023 hade Domarnämndens kansli 7,17 årsarbetare, majoriteten är kvinnor. Vid kansliet finns från och med 2023 åtta–nio personer anställda, nämligen kanslichef, biträdande kanslichef, tre–fyra föredragande och tre administratörer. Kanslichefen, den biträdande kanslichefen och administratörerna är anställda tills vidare medan föredragandena är anställda på viss tid.

Rollen som biträdande kanslichef är ny och tillsattes under 2023. Den biträdande kanslichefens uppgifter består bl.a. av att bistå kanslichefen i dennes arbete med att leda den dagliga verksamheten vid Domarnämndens kansli. Detta arbete innefattar bl.a. att organisera och planera kansliets arbete, att löpande följa upp verksamheten, att genomföra säkerhetsprövningar av vissa domstolschefer samt att ansvara för olika projekt och utföra juridiskt utredningsarbete. Ett krav för anställningen var att personen hade juristexamen och var hovrätts- eller kammarrättsassessor.

Under en del av året bestod bemanningen av fyra föredragande på grund av det rådande behovet av arbetskraft och för att möjliggöra introduktion för nyanställda. Samtliga föredragande som arbetat vid nämnden var tjänstlediga från pågående domarutbildning. Inriktningen är att även i framtiden på viss tid anställa personer som genomgår domarutbildningen som föredragande. För att Domarnämnden ska kunna fullgöra sina uppgifter är det viktigt att kansliet kan attrahera och rekrytera personer med rätt kompetens och det är av största vikt för verksamheten att nämnden fortsatt lyckas rekrytera duktiga fiskaler som föredragande. För att detta ska lyckas måste Domarnämnden vara en attraktiv arbetsplats.

4 Finansiell redovisning

4.1 Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)

	Not	2023	2022	2021
Verksamhetens intäkter				
Intäkter av anslag	1	10 025	9 764	9 023
Intäkter av bidrag		2	17	8
Finansiella intäkter	2	83	13	0
Summa		10 110	9 794	9 031
Verksamhetens kostnader				
Kostnader för personal	3	-6 884	-6 861	-5 816
Kostnader för lokaler		-980	-915	-897
Övriga driftkostnader	4	-2 242	-1 982	-2 276
Avskrivningar och nedskrivningar		-3	-35	-42
Summa		-10 110	-9 794	-9 031
Verksamhetsutfall		0	0	0
Årets kapitalförändring		0	0	0

4.2 Balansräkning

Balansräkning (tkr)

	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	5	0	3
Summa		0	3
Kortfristiga fordringar			
Forordingar hos andra myndigheter	6	20	16
Summa		20	16
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	7	282	268
Summa		282	268
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	8	-1 703	-349
Summa		-1 703	-349
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	9	2 994	1 576
Summa		2 994	1 576
SUMMA TILLGÅNGAR		1 594	1 514
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	10	0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		0	0
Avsättningar			
Övriga avsättningar	11	81	69
Summa		81	69
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	12	0	3
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	13	475	509
Leverantörsskulder		132	63
Övriga kortfristiga skulder	14	143	143
Summa		750	718
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	15	763	726
Summa		763	726
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 594	1 514

4.3 Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag	Not	Ing. överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regl.brev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 4 1:16 Ramanslag Domarnämnden							
ap.1 Domarnämnden (ram)	16	349	11 433	-54	11 728	-10 025	1703
Summa		349	11 433	-54	11 728	-10 025	1703

4.4 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

4.4.1 Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Domarnämndens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring, FBF, samt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF tillämpar Domarnämnden brytdagen den 5 januari 2024. Brytdagen föregående år var den 5 januari 2023. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Förvärv av likartade tillgångar till ett värde av minst 50 tkr ska redovisas som anläggningstillgångar även om respektive tillgång är av mindre värde. Övriga kriterier för anläggningstillgång ska dock vara uppfyllt. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 50 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter
3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Maskiner och tekniska anläggningar Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Upplysningar för jämförelseändamål

Noterna för kostnader i resultaträkningen har ändrats till att visa negativa saldon i överensstämmelse med resultaträkningen. I föregående årsredovisning visades beloppen med positiva saldon.

Ersättningar och andra förmåner

Nämndledamöter/andra styrelseuppdrag

Namn	Styrelse-/rådsuppdrag	Ersättning i tkr
Anders Perklev, ordförande	Statens ansvarsnämnd	76
Monica Dahlbom, ordförande och vice ordförande	Statsrådsarvodesnämnden (fr.o.m. 2022-12-06)	52
Johan Kwart, vice ordförande	Notarienämnden	25
Jan Mikael Bexhed	Advokatfirman Bexhed AB	10
Helena von Braun	Notarienämnden	16
Johan Büser	Styrelseledamot i HIGAB AB	3
Victoria Bäckström		21
Per Classon		21
Susanne Eberstein	Domstolsverkets insynsråd	26
Matheus Enholm	VD och styrelseledamot i Engens Fastighet Ledamot i Integritets- och säkerhetsskyddsnämnden	18
Mattias Eriksson Falk	Ledamot i Insynsrådet för Bolagsverket	8
Monica Felding		10
Stefan Holgersson		13
Mia Edwall Insulander	Sveriges Advokaters Serviceaktiebolag	18
Stefan Johansson		3
Svante O. Johansson	De Jactu AB	8
Nicklas Lagrell		23
Petra Lundh		5
Nina Stubbe		16
Anneli Wirtén		3

Anställdas sjukfrånvaro

Redovisning av de anställdas sjukfrånvaro lämnas inte eftersom medeltalet av antalet anställda vid Domarnämnden de två senaste räkenskapsåren inte har överstigit tio personer.

4.4.2 Noter

Resultaträkning (tkr)

Not	1	Intäkter av anslag	2023	2022
		Intäkter av anslag	10 025	9 764
		Summa	10 025	9 764
		Utgifter i anslagsredovisningen	-10 025	-9 764
		Saldo	0	0

Not	2	Finansiella intäkter	2023	2022
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	83	13
		Summa	83	13

Not	3	Kostnader för personal	2023	2022
		Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	-4 354	-4 462
		<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	<i>-401</i>	<i>-397</i>
		Sociala avgifter	-2 321	-2 295
		Övriga kostnader för personal	-209	-104
		Summa	-6 884	-6 861
		<small>Jämförelsesiffrorna för sociala avgifter och övriga kostnader för personal har blivit justerade.</small>		

Not	4	Övriga driftskostnader	2023	2022
		Reparationer och underhåll	-8	-19
		Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster	-12	-11
		Resor, representation, information	-257	-425
		Köp av varor	-65	-33
		Köp av tjänster	-1 899	-1 494
		Summa	-2 242	-1 982

Balansräkning (tkr)

Not			2023-12-31	2022-12-31
	5	Maskiner, inventarier, installationer		
		Ingående anskaffningsvärde	665	665
		Summa anskaffningsvärde	665	665
		Ingående ackumulerade	-662	-626
		Årets avskrivningar	-3	-35
		Summa ackumulerade avskrivningar	-665	-662
		Utgående bokfört värde	0	3
	6	Fordringar hos andra myndigheter		
		Fordran ingående mervärdesskatt	20	16
		Summa	20	16
	7	Förutbetalda kostnader		
		Förutbetalda hyreskostnader	244	231
		Övriga förutbetalda kostnader	39	37
		Summa	282	268
	8	Avräkning med statsverket		
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	-349	-883
		Redovisat mot anslag	10 025	9 764
		Anslagsmedel som tillförts	-11 433	-9 823
		Återbetalning av anslagsmedel	54	593
		Skulder avseende anslag i	-1 703	-349
		Summa Avräkning med statsverket	-1 703	-349
	9	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
		Behållning räntekonto i	2 994	1 576
		Summa	2 994	1 576
		Beviljad kredit enligt regleringsbrev	790	790
		Maximalt utnyttjad kredit	0	0
	10	Myndighetskapital		

Myndighetskapital saknas och därför redovisas inte någon specifikations-
tabell.

Not			2023-12-31	2022-12-31
11	Övriga avsättningar			
	Avsättning för lokalt omställningsarbete			
	Ingående balans		69	57
	Årets förändring		12	12
	Utgående balans		81	69
	Under år 2024 planeras inte några aktiviteter kopplade till ovanstående avsättningar.			
12	Lån i Riksgäldskontoret			
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar			
	Ingående balans		3	38
	Årets amorteringar		-3	-35
	Utgående balans		0	3
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev		300	300
	Utnyttjad låneram inklusive finansiell leasing		0	3
13	Kortfristiga skulder till andra myndigheter			
	Arbetsgivaravgifter		152	150
	Leverantörsskulder andra myndigheter		323	359
	Summa		475	509
14	Övriga kortfristiga skulder			
	Personalens källskatt		143	140
	Övriga kortfristiga skulder till personalen		0	3
	Summa		143	143
15	Upplupna kostnader			
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter		561	545
	Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter		50	31
	Övriga upplupna kostnader		151	150
	Summa		763	726

Anslagsredovisning

Not 16 Uo 4 1:16 ap.1 Ramanslag

Domarnämnden får disponera 295 tkr av det ingående överföringsbeloppet, dvs. 3 % av föregående års tilldelning 9 823 tkr enligt regleringsbrevet. Anslagsposten får användas för Domarnämndens förvaltningsutgifter. Anslaget är räntebärande.

Enligt regleringsbrevet disponerar Domarnämnden en anslagskredit på 342 tkr. Under 2023 har Domarnämnden inte utnyttjat krediten.

4.5 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	300	300	400	500	500
Utnyttjad	0	3	38	80	14
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	790	790	790	790	790
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteutgifter	83	13	0	0	1
Räntekostnader	0	0	0	0	3
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Övriga avgiftsintäkter	0	0	0	0	0
Anslagskredit					
Beviljad	342	294	289	257	253
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	1 703	349	883	1 352	695
Bemyndiganden	Ej tillämpligt				
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	8	7	6	5	5
Medelantalet anställda (st)*	8	8	6	6	6
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 263	1 394	1 498	1 487	1 596
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

* I beräkningen av medelantalet anställda ingår tjänstledig personal.

5 Tabellbilaga

Tabell 7 Uppgifter för Domarnämnden

Uppgift	Författning
Lämna förslag till regeringen i ärenden om utnämning av ordinarie domare	3 § lagen (2010:1390) om utnämning av ordinarie domare
Lämna förslag till regeringen i ärenden om utnämning av hyresråd	3 § lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder
Bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att främja rekryteringen av ordinarie domare	3 § lagen (2010:1390) om utnämning av ordinarie domare
Genomföra säkerhetsprövning av chefer för allmänna domstolar, allmänna förvaltningsdomstolar, Arbetsdomstolen samt chefer för hyres- och arrendenämnd.	4 a § säkerhetsskyddslagen (2018:585)
Bereda ärenden om nominering av domare och generaladvokater till Europeiska unionens domstol och domare till Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna	2 § lagen (2014:414) om nomineringar till Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna
Besluta i fråga om tillstånd som avses i 12 kap. 3 § rättegångsbalken när det gäller lagfarna domare i och rättsbildade befattningshavare vid domstol	1 § förordningen (2010:1793) med instruktion för Domarnämnden
Handha och pröva frågor om bisyssla som avses i 7 a–d §§ lagen (1994:260) om offentlig anställning när det gäller ordförandena i Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen, hovrättspresidenter, kammarrättspresidenter och lagmän i tingsrätt och förvaltningsrätt	1 § förordningen (2010:1793) med instruktion för Domarnämnden
Handha och pröva frågor om bisyssla som avses i 7 a–c §§ lagen om offentlig anställning när det gäller hyresråd som är chefer för en hyresnämnd	1 § förordningen (2010:1793) med instruktion för Domarnämnden
Lämna förslag till regeringen i ärenden om anställning av vikarie för ordinarie domare eller hyresråd för minst ett år	39 § förordningen (1996:381) med tingsrättsinstruktion 37 § förordningen (1996:379) med hovrättsinstruktion 36 § förordningen (1996:382) med förvaltningsrättsinstruktion 37 § förordningen (1996:380) med kammarrättsinstruktion 26 § förordningen (1980:1030) med hyresnämndsinstruktion
Pröva överklaganden av domstols beslut att anställa vikarie för ordinarie domare eller hyresnämnds beslut att anställa vikarie för hyresråd	59 § förordningen (1996:381) med tingsrättsinstruktion 57 § förordningen (1996:379) med hovrättsinstruktion 49 § förordningen (1996:382) med förvaltningsrättsinstruktion 55 § förordningen (1996:380) med kammarrättsinstruktion

Uppgift	Författning
	24 § förordningen (1980:1030) med hyresnämndsinstruktion
Förordna ordförande och vice ordförande i övervakningsnämnderna	3 § förordningen (2007:1174) med instruktion för övervakningsnämnderna
Förordna särskilda ledamöter i allmän domstol och allmän förvaltningsdomstol ⁵	1 § förordningen (2013:391) om Domarnämndens förordnande av särskilda ledamöter i allmän domstol och i allmän förvaltningsdomstol
Lämna förslag till regeringen på dispaschör och biträdande dispaschör	14 § förordningen med (1975:932) med dispaschörsinstruktion
Lämna förslag till regeringen på personer lämpliga att tjänstgöra som offentliga ombud i ärenden om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig kameraövervakning	27 kap. 27 § rättegångsbalken
Lämna förslag till regeringen på lämpliga personer att tjänstgöra som integritetsskyddsombud vid Försvarsunderrättsedomstolen	6 § lagen (2009:966) om Försvarsunderrättsedomstol

⁵ Domarnämnden förordnar 1. Ekonomiska experter i tingsrätten och hovrätten enligt 1 kap. 8 § och 2 kap. 4 a § rättegångsbalken, 2. Tekniska och ekonomiska experter i Patent- och marknadsdomstolen och Patent- och marknadsöverdomstolen enligt 2 kap. 3 § lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar, 3. Särskilda ledamöter i mark- och miljödomstolarna, 4. Värderingstekniska ledamöter i förvaltningsrätten och särskilda ledamöter i kammarrätten i mål om fastighetstaxering enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152), 5. Särskilda ledamöter i förvaltningsrätten och kammarrätten i mål om laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725), 6. Ekonomiska experter i förvaltningsrätten och kammarrätten i mål enligt lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation och 7. Särskilda ledamöter i förvaltningsrätten och kammarrätten i mål enligt lagen (2010:1882) om åldersgränser för film som ska visas offentligt.

Tabell 8 Statistik i anställningsärenden

	Antal anställningsärenden ⁶	Antal anställningar ⁷	Antal ansökningar ⁸	Varav kvinnor	Varav män	Antal ansökningar per ärende	Antal ansökningar per anställning	Antal på förslag	Varav kvinnor	Varav män	Antal utnämnda/anställda	Varav kvinnor	Varav män
Hovrättspresident	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	0
Hovrättsråd, vice ordförande	6	9	25	14	11	4,2	2,8	13	8	5	8	6	2
Kammarrättspresident	1	1	3	0	3	3	3	3	0	3	1	0	1
Kammarrättslagman	3	4	12	7	5	4	3	6	4	2	4	3	1
Kammarrättsråd, vice ordförande	4	4	17	12	5	4,25	4,25	10	6	4	4	2	2
Hovrättsråd	9	32	52	37	15	5,8	1,6	33	24	9	30	23	9
Hovrättsråd, tidsbegr. anst	3	5	8	7	1	2,7	1,6	6	5	1	5	4	1
Kammarrättsråd	5	11	25	13	12	5	2,3	15	9	6	10	8	2
Lagman TR ⁹	12	12	30	8	22	2,5	2,5	16	4	12	9	1	8
Lagman FVR	1	1	5	2	3	5	5	3	1	2	1	1	0
Chefsrådet TR	10	14	40	14	26	4	2,9	24	7	17	14	4	10
Chefsrådet FVR	2	2	10	5	5	5	5	6	2	4	2	2	0
Rådman TR	55	88	151	83	68	2,7	1,7	92	48	44	57	28	29
Rådman TR, tidsbegr. anställning	4	4	6	4	2	1,5	1,5	1	1	0	0	0	0
Rådman FVR	9	20	62	38	24	6,9	3,1	35	20	15	27	13	14
Tekniskt råd	5	5	20	9	11	4	4	11	5	6	5	2	3
Ordförande och administrativ chef i Arbetsdomstolen	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1	1	0	1

⁶ Summan av antalet anställningsärenden är de anställningsärenden som slutbehandlades av nämnden och överlämnades till regeringen under 2023 (122 ärenden, se tabell 2) samt de ärenden som avskrivits av Domarnämnden (16 ärenden). Ett ärende kan avse flera anställningar.

⁷ Antalet anställningar baseras på vad som angetts i Domstolsverkets anmälan om anställning och i anställningsannonsen samt även det som angetts vid tidpunkten för sammanträdet.

⁸ Uppgiften avser antalet ansökningar i respektive ärende. En sökande kan förekomma i flera ärenden. Även ansökningar som har återkallats hos nämnden är inkluderade.

⁹ Vid årsredovisningens upprättande hade någon utnämning ännu inte skett i ärendet lagman i Stockholms tingsrätt med dnr 106-2023.

	Antal anställningsärenden ⁶	Antal anställningar ⁷	Antal ansökningar ⁸	Varav kvinnor	Varav män	Antal ansökningar per ärende	Antal ansökningar per anställning	Antal på förslag	Varav kvinnor	Varav män	Antal utnämnda/anställda	Varav kvinnor	Varav män
Ordförande i eventuell succession i Arbetsdomstolen	1	1	3	2	1	3	3	3	2	1	1	1	0
Ordförande i Försvarsunderrättelse-domstolen	1	1	5	4	1	5	5	3	1	2	1	0	1
Hyresråd	4	4	9	5	4	2,25	2,25	6	3	3	4	3	1
Hyresråd, tidsbegr. anställning	1	1	2	1	1	2	2	1	1	0	1	1	0
SUMMA	138	221	488	267	221	3,5	2,2	290	153	137	186	101	85

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 14 februari 2024

Monica Dahlbom
Ordförande

Johan Kvart
Vice ordförande

Victoria Bäckström

Susanne Eberstein

Matheus Enholm

Mia Edwall Insulander

Stefan Johansson

Nicklas Lagrell

Petra Lundh